

**DOSSIER DE RECUPERACIÓ
DE L'ASSIGNATURA DE RELIGIÓ
CURS 1^r ESO**

Conxa Figuerola

INTRODUCCIÓ

Per aprovar l'assignatura has d'entregar les activitats que trobaràs al final de cada punt de cada unitat didàctica (les has de fer totes) i has d'estudiar aquest dossier per fer l'examen.

Al final de cada punt trobaràs activitats moltes d'elles et demanen llegir un text de la bíblia, si no tens bíblia pots consultar la bíblia d'Internet que trobaràs a una d'aquestes dues webs: www.bci.cat www.biblija.net

UNITAT DIDÀCTICA 1. LA CREACIÓ

1. Déu creador.

La Bíblia comença amb el llibre del Gènesi i el relat de la Creació. És un relat poètic que ens explica com Déu va crear el món en sis dies. Abans de llegir el text, observa l'esquema sobre la manera com els hebreus entenien l'univers.

PRIMERES HIPÒTESIS: MITE HEBREU

- ✘ El Gènesi relata la creació del món en 7 dies per Jahvè.

6

Ara llegeix el relat de la Creació (Gn 1, 1-16.19-21.23-25)

Al principi Déu creà el cel i la terra. La terra era un món buit i sense cap ordre, tota la superfície de l'oceà era coberta de foscor i un vent de Déu batia les ales sobre les aigües.

Déu digué:

-Que existeixi la llum.

I la llum existí. Déu veié que la llum era bona de debò. Déu la separà de la foscor i donà a la llum el nom de «dia», i a la foscor, el de «nit». Hi hagué un vespre i un matí, i fou el primer dia.

Déu digué:

-Que hi hagi un firmament entremig de les aigües per separar unes aigües de les altres.

I va ser així. Déu va fer el firmament i separà les aigües que hi ha sota de les de sobre el firmament. Déu veié que el firmament era bo, i li donà el nom de «cel». Hi hagué un

vespre i un matí, i fou el segon dia.

Déu digué:

-Que les aigües de sota el cel es reuneixin totes en un indret i apareguin els continents.

I va ser així. I Déu donà als continents el nom de «terra», i a les aigües el nom de «mar».

Déu ho veié, i era bó.

Déu digué:

-Que la terra produeixi la vegetació: herbes que facin llavor i arbres fruiters de tota mena que donin fruit amb la seva llavor per tota la terra.

I va ser així. La terra produí la vegetació, les herbes de tota mena que fan la seva llavor i els arbres de tota mena que donen fruit amb la seva llavor. Déu ho veié i era bo. Hi hagué un vespre i un matí, i fou el tercer dia.

Déu digué:

-Que hi hagi al firmament del cel dues llumeneres que separin el dia de la nit, i assenyalin les festivitats, els dies i els anys i, des del firmament de cel il·luminin la terra.

I va ser així. Déu va fer els dos astres gegants: un de més gran que regnés sobre el dia, i un de més petit que governés la nit; va fer també les estrelles. Déu els col·locà al firmament del cel perquè il·luminessin la terra, regnessin sobre el dia i la nit i separessin la llum de la foscor. Déu ho veié i era bo. Hi hagué un vespre i un matí, i fou el quart dia.

Déu digué:

-Que les aigües produeixin éssers vius que hi nedin, i animals alats que volin sobre la terra, ran del firmament del cel.

I va ser així. Déu creà els grans monstres marins, éssers vius de tota mena que neden dins de l'aigua i totes les menes de bestioles alades. Déu ho veié, i era bo.

Hi hagué un vespre i un matí, i fou el cinquè dia.

Déu digué:

-Que la terra produeixi éssers vius de tota mena: bestioles i tota mena d'animals domèstics i feréstecs.

I va ser així. Déu va fer tota mena d'animals feréstecs i domèstics i tota mena de cucs i bestioles. Déu ho veié i era bo.

Respon a les preguntes següents:

- Quin tipus de sentiments sobre la creació transmet el relat? Després de llegir el text, quina sensació et queda sobre la creació?
- Fes una llista amb els elements de la natura creats en cinc dies. Com estan ordenats? On comença i on acaba la creació?
- L'autor d'aquest relat és un jueu pietós, amb fe en el Déu que els va alliberar d'Egipte. Quines preguntes es devia plantejar per escriure aquest relat?

- d) Segons el relat, qui és Déu per a l'autor? Com relaciona Déu amb tot el que existeix?
- e) Quina actitud devia tenir i què devia sentir aquest jueu pietós envers el Déu que descobreix i reconeix com a Déu creador?
- f) Cerca la teoria del Big Bang que explica l'origen de l'univers i escriu en què consisteix.
- g) Coneixes alguna altre teoria científica sobre l'origen de l'univers? Quina? Què diu?

La diferència entre ciència i fe.

El poble d'Israel es va preguntar, igual que totes les persones al llarg de la història, quin era l'origen de l'univers i de la vida. I varen trobar la resposta en Jahvè, el seu Déu.

La fe en Déu del poble jueu es va refermar quan varen ser alliberats d'Egipte. Per ells, Jahvè era el seu Déu alliberador que els va conduir a través del desert cap a una terra nova. Aquesta proximitat amb Déu va dur el poble d'Israel a descobrir que el món que els envoltava eren obra de Déu.

L'experiència constant dels beneficis de Déu els va fer adonar-se que Jahvè, a més, és creador. Per expressar la seva fe en Déu, el seu alliberador i creador, els israelites varen usar els relats sobre la creació d'altres pobles de l'Orient Pròxim, els varen adaptar i varen escriure els primers capítols del llibre del Gènesi.

El cristianisme ha heretat del judaisme aquesta fe en el Déu creador: tot el que existeix és per voluntat de Déu. L'univers, la naturalesa i la vida humana són una manifestació de l'amor de Déu que crida constantment a la vida. La mateixa vida i tot el que l'envolta és un do de Déu, un regal que prové de l'amor de Déu. El cristià viu així en una actitud d'agraïment per tots els dons rebuts.

Els relats de la Bíblia sobre l'origen del món són l'expressió d'una fe, d'una creença. Per això, aquests relats no pretenen explicar com varen tenir lloc realment els fets.

Quan el relat del Gènesi explica que Déu va crear el món en sis dies perquè l'ésser humà l'habités, no té intenció d'explicar com va ser l'origen del món. La intenció del relat bíblic de la creació és expressar com el creient ha de relacionar-se amb la natura i amb la vida.

La ciència sí que és l'encarregada d'investigar l'origen de l'univers. L'esforç dels científics va desentranant, poc a poc, com funciona l'univers des dels seus inicis. Però la ciència no diu res sobre com s'ha de viure en aquest món. Sigui quin sigui l'origen del món segons la ciència, el cristià sempre seguirà pensant que la vida és un do que procedeix de l'amor de Déu i creurà que l'univers i les persones brollen de la bondat de Déu. Perquè Déu «ho veié, i era bo».

2. La creació parla de Déu.

Un dels llibres que formen l'Antic Testament és el llibre dels Salms. Els salms són poemes que lloen Déu i expressen la vivència que un creient té de la seva vida, per això estan plens de sentiments. Alguns recullen l'admiració del creient per la natura.

Els salms són oracions de lloança, de perdó, d'acció de gràcies i de petició en forma de poema. Tenen llenguatge poètic i pertanyen al gènere líric, perquè exterioritzen els sentiments de l'autor. Estan escrits per creients i sempre estan dirigits a Déu.

Alguns salms manifesten l'alegria i l'admiració del poble d'Israel per la creació. Per ells, tot el que existeix prové de Déu i, per tant, creuen que la bellesa de la naturalesa parla d'Ell. L'admiració dels israelites per la creació produeix un sentiment de lloança i adoració, i una actitud d'acció de gràcies constant cap a Déu.

Jesús era jueu i també va viure aquesta fe del seu poble en Déu Creador. També pregava amb els salms de lloança a Déu amb el mateix esperit d'acció de gràcies i admiració. Tota la creació és bona perquè prové de l'amor de Déu.

Déu no es va limitar a crear el món i la vida, sinó que s'ha compromès a acompanyar també tots els éssers humans al llarg de la seva història. Així, Déu crida a la vida constantment.

Quan sant Pau escriu als cristians de Roma sobre les possibilitats que les persones tenen de conèixer Déu, diu que, contemplant allò visible de la creació del món, es pot arribar a allò invisible, que és Déu. Pau recull així la tradició de tot l'Antic Testament, en què es reconeix la presència de Déu en la creació.

La natura, des de la realitat més microscòpica fins a la immensitat de l'univers, provoca fascinació i bellesa. Aquests sentiments apareixen expressats a la literatura, la música o el cinema que formen part de la nostra cultura.

Els cristians viuen aquesta admiració com una possibilitat més de sentir-se units a Déu perquè creuen que en Ell poden trobar la font de la vida.

Activitats

- a) Cerca un poema que parli de la natura i escriu-lo.
- b) Quins sentiments transmet aquest poema?
- c) Coneixes alguna pel·lícula que tracti de l'amor a la natura?
- d) Explica l'argument.
- e) Llegeix el salm 19 i explica quins sentiments apareixen reflectits en el salm i com expressa la fe en un Déu creador.
- f) Escolta aquesta cançó <https://www.youtube.com/watch?v=0QPXhiCzKRc> i explica quins sentiments transmet.
- g) Cerca qui va escriure aquesta lletra i quan.

3. Un Déu que cuida les criatures.

Hi ha persones que viuen exigint als altres que compleixin els seus desitjos, que els estimin sense donar res a canvi, que els donin tot el que demanen, etc. Això les converteix en persones capricioses, que creuen que els altres sempre tenen l'obligació de respondre a les seves peticions. Altres persones, però, viuen la vida des de l'agraïment.

Reconeixen i agraeixen els dons que els altres els ofereixen, com l'afecte o els mitjans per desenvolupar-se com a persones. Reconeixen i agraeixen tot el que la vida els atorga i els regals dels altres.

La fe en Déu creador convida a viure la vida des de la gratitud. Independentment del que la ciència diu sobre l'origen del món, el creient veu la naturalesa i el món com un do de Déu, una manifestació de l'amor de Déu, perquè Déu vol que existeixi aquest món on cada persona construeixi la seva pròpia vida juntament amb els altres.

Si el món i la vida són un do, la gratitud és l'actitud adequada. Per això, s'ha d'agrair tot el que es rep dels altres i apreciar el que es té.

Per al creient, viure la providència de Déu significa sentir que Déu en té cura. Déu va crear el món i desitja que cada persona existeixi. Per això, l'acció de Déu de crear no va tenir lloc només al principi, sinó que és una acció constant i permanent que crida a la vida.

Com hem vist, el creient sent que la seva vida és una manifestació de l'amor de Déu. Per això, encara que s'arribi a la vida gràcies a l'acció dels pares, el creient sent que darrera de tot això també hi ha l'amor creador de Déu. Aquest sentiment li dona confiança per avançar en la vida, perquè creu que Déu mai no l'abandona. Però viure en aquesta confiança no significa abandonar-se i no ser responsable: el creient cerca sempre la voluntat de Déu i, a partir d'aquí confia en la seva ajuda.

Viure la providència de Déu significa gratitud i confiança. Jesús ho va explicar amb les seves paraules sobre els ocells del cel i els lliris del camp. El deixeble no ha de preocupar-se per coses materials, sinó per cercar el regne de Déu, que és el món que Déu vol per a si mateix i per als altres.

Activitats:

- a) Com descriuries el sentiment de gratitud?
- b) Creus que les persones normalment són agraïdes?
- c) Quins casos de gratitud coneixes?
- d) L'actitud contrària a l'agraïment és l'exigència desmesurada, pensar que s'han de complir tots els nostres desitjos. Quins sentiments provoca aquesta actitud en una persona?

UNITAT DIDÀCTICA 2. ELECCIÓ

1. Introducció.

La història del poble d'Israel es troba a l'Antic Testament. Tot va començar amb un personatge anomenat Abraham, un nòmada que va recórrer l'Orient Pròxim des de Mesopotàmia fins a Egipte i es va instal·lar definitivament a Palestina.

Tots els pobles tenen personatges fonamentals que han estat clau en la seva història. A alguns, fins i tot, l'afecte del seu poble els ha convertit en mites. Mohandas Gandhi n'és un exemple. Va lluitar amb mètodes no violents contra l'Imperi Britànic per aconseguir la independència de l'Índia. Actualment, els indis el consideren el pare de l'Índia moderna i l'anomenen Mahatma, que significa «ànima gran».

2. Tot va començar amb una crida i una promesa.

Als inicis del segon mil·lenni abans de Crist, tribus nòmades transhumaven amb les seves pertinences i els ramats per Mesopotàmia. En una d'aquestes tribus, un home anomenat Abraham va rebre la crida de Déu: havia d'emprendre el camí cap a una terra que Déu mateix li mostraria.

Déu també li va fer una promesa: seria el pare d'un gran poble, amb una descendència molt nombrosa, i posseiria la terra on visqués. I això seria una gran notícia per a tothom.

Abraham va obeir Déu i, com qualsevol pastor nòmada de la seva època, es va posar en marxa amb la seva família i els ramats. Aquest era el costum d'aquelles tribus.

Per tant, el primer que va rebre va ser una ordre: «surt de la teva terra», i amb l'ordre, una promesa: la teva descendència serà enorme i posseirà una terra, rebràs una benedicció molt especial de Déu i el que faràs serà crucial per la humanitat.

El poble d'Israel convivia amb altres pobles que tenien els seus propis déus. Molt aviat, però, el Déu d'Israel es va manifestar com un Déu molt diferent. No es va presentar com un ésser poderós i llunyà, sinó com a Déu que convida a una nova vida per formar part d'un gran poble, el que va fundar Abraham.

Déu va establir una aliança amb Abraham i el seu poble: Ell seria el seu Déu, i el poble es deixaria conduir per Ell. Déu el vol portar pel camí de la justícia i de la vida. Per això, complir la voluntat de Déu és un bé pel poble.

Amb aquest Déu, tan diferent dels altres déus, s'hi dialoga i s'hi estableixen relacions i aliances. La història de les relacions entre Déu i el poble d'Israel va començar amb Abraham. A partir d'aleshores, la història del poble d'Israel seria la història de les seves relacions amb Déu. El Déu Jahvé és un Déu que surt a trobar les persones, les crida i els proposa una relació salvadora. Com a bon jueu, Jesús va créixer en aquesta fe en el Déu d'Abraham: fe en un Déu que crida a sortir de la pròpia terra per iniciar una nova vida d'aliança amb Ell.

El llibre del Gènesi explica la relació entre Déu i els qui són considerats patriarques d'Israel: Abraham, Isaac i Jacob.

Activitats

Llegeix Gn 12, 1-2.4-5.7-8.10 i Gn 17, 1-7.9-11 i respon aquestes qüestions.

- a) Què va demanar Déu a Abraham i què li va prometre a canvi?
- b) Com creus que es va sentir Abraham davant la proposta de Déu?
- c) Com va reaccionar Abraham, de quina manera va emprendre el seu camí?
- d) Per què va anar a Egipte? Què hi va passar?
- e) Què li va proposar Déu a Abraham i què li va prometre?
- f) Quin gest va fer Abraham a Déu? Què creus que significa?
- g) Quin és el senyal de l'aliança?

3. Les dificultats de la relació amb Déu.

A partir d'aquell moment en què Abraham va respondre a la crida de Déu, tot el que va passar després ho va viure dialogant amb Ell. Així, Déu el va anomenar Abraham que significa «pare de la multitud», però Abraham ja era ancià i, com que no tenia cap fill amb la seva esposa Sara, seria un esclau qui heretaria les seves possessions. Per això, Abraham es va dirigir a Déu, que li havia promès una gran descendència, i Déu el va escoltar.

Tot i que ja eren molt grans, Abraham i Sara varen tenir un fill i el van anomenar Isaac. Sara al principi no ho podia creure.

Però no tot va ser fàcil, i van sorgir grans dificultats. Un dia, Déu va demanar a Abraham que li oferís el seu fill Isaac en sacrifici. Quan anaven cap a la muntanya del sacrifici, Isaac va preguntar al seu pare on era l'animal que havien de sacrificar. Abraham li va respondre amb una expressió que manifesta clarament la seva fe i confiança en Déu: «Déu proveirà». La fe que el va portar a deixar la seva terra i el va transformar en pelegrí també el va portar a acceptar de nou la voluntat de Déu. Si Déu li havia promès una gran descendència i no li havia fallat, Abraham estava segur que ara també compliria. Tot i que no entenia el que li havia demanat Déu, hi confiava per sobre de tot.

Els sacrificis humans han estat una pràctica religiosa en molts pobles i cultures. Alguns dels pobles veïns d'Israel els practicaven. Per això el relat del sacrifici d'Isaac s'ha d'incloure dins de les pràctiques religioses de l'època. Aquest relat, però, proposa una doble ensenyança: la primera és que la fe experimenta proves constantment i, tot i que el creient de vegades no les compren, es fia de Déu. La segona és que el relat condemna els sacrificis humans d'alguns pobles veïns, com els filisteus i els cananeus.

El Déu d'Abraham busca la fe dels creients en la resposta a la seva crida, però no desitja ni la sang ni la mort de ningú. Crida a la vida sense desitjar la mort i no exigeix sacrificis, sinó que proposa camins nous cap a una vida nova. La promesa de Déu és aquesta, i compleix sempre el que promet quan la vida consisteix en aquesta aliança entre Ell i els homes. Déu mai no abandona els qui disposen la confiança en Ell. Qui confia rep el compliment de la promesa.

Activitats

Llegeix Gn 22, 1-2.6-13 i respon les següents qüestions:

- a) Com es devia sentir Abraham?
- b) Com va actuar Abraham davant Déu?
- c) Què vol dir Abraham amb l'expressió «Déu proveirà»?

4. Abraham, pare dels creients.

El relat de la vida d'Abraham està escrit per explicar què vol dir tenir fe. Abraham era un home de fe, perquè va viure la vida en diàleg constant amb Déu i buscava sempre complir la seva voluntat. Per ell, la fe era més important que el seu benestar, el ramat o les possessions. Abraham es va deixar guiar per Déu, i va deixar la seva terra per seguir-ne la crida sense saber quin era el seu destí. Es va convertir en un pelegrí dels camins de Déu. Confiava en les seves promeses, ja que sabia que Déu sempre crida a una vida nova i més plena, més enllà del que un mateix es pugui imaginar.

Abraham, va partir de la relació i el diàleg constant amb Déu, va anar canviant la seva vida a poc a poc i la va anar conduint segons les indicacions de Déu. D'aquesta manera, la seva vida va arribar a ser quelcom que ell mai s'havia imaginat: l'inici de la vida de tot un poble que va seguir els passos de la seva fe. Si Abraham no hagués seguit la crida de Déu, mai hauria nascut ni crescut el poble d'Israel en què Jesús va néixer.

La fe porta les persones a indrets que mai a la vida s'haurien imaginat. Per això, la fe fa avançar, encara que no es vegi clarament el destí final que Déu va construït en les persones de fe com Abraham.

Els jueus, els musulmans i els cristians consideren Abraham el «pare dels creients». Això significa:

- Abraham és el pare dels creients, perquè Déu li va prometre que seria el pare de tot un poble. Déu va establir-hi una relació de diàleg i proximitat i hi va pactar una aliança. Aquest va ser el poble d'Israel, el poble de Déu que s'estén fins a l'Església actual.
- També és pare dels creients perquè va respondre a la crida de Déu amb la fe. Va ser el primer que es va comprometre a viure fiant-se de Déu i deixant-s'hi portar. Abraham va iniciar aquesta forma de viure i tota la resta de creients procuren viure aquesta mateixa fe a les seves vides.
- I segueix essent el pare dels creients perquè els cristians del Nou Testament, i especialment Pau, van veure en ell el model de persona de fe. Abraham va viure responent a la voluntat de Déu: va deixar la seva terra, abandonant una vida centrada en si mateix, es va convertir en pelegrí i va arribar a viure una nova vida que mai hauria imaginat.

Activitats

Llegeix Lc 1, 47-53.55; Rm 4,1-2.9-11.18.20-21 i He 11, 8-12. Respon les qüestions que trobaràs a continuació.

- a) A quina promesa de Déu a Abraham es referia Maria?
- b) Quins sentiments reflecteixen els càntics de Maria?
- c) Quina creus que és la causa d'aquests sentiments?
- d) Segons Pau en la seva carta als Romans, en què es manifesta la fe d'Abraham?
- e) Per què la circumcisió que practiquen els jueus no té valor per als cristians?
- f) Quan va començar el camí, sabia on el portaria Déu? Aleshores, per què va acceptar deixar la seva terra?
- g) Es podia imaginar que la seva fe s'arribaria a transmetre amb tanta força de generació en generació?
- h) Què hauria de passar si Abraham hagués respost negativament a la crida de Déu?

UNITAT DIDÀCTICA 3. ALIANÇA.

1. Moisès, un nen adoptat.

Els orígens del poble d'Israel es troben en Abraham, però el seu naixement com a poble es troba en Moisès, el líder que va guiar el poble d'Israel des d'Egipte a la terra promesa. Moisès, juntament amb Abraham i David, és un dels personatges fonamentals de la història del poble d'Israel. Tant els jueus com els cristians el consideren un gran profeta. El faraó pensava que els israelites s'estaven convertint en un poble perillós per a Egipte, i va decidir matar-ne els nins per evitar que augmentessin massa. Moisès va ser salvat i adoptat per la filla del faraó, que el va criar en un entorn ric i luxós. Un dia quan era jove, Moisès va descobrir que els seus orígens no procedien de l'entorn del faraó. Així va prendre consciència de l'opressió que el seu poble patia i va abandonar el benestar de la cort. Això va tenir lloc l'any 1300 a. C.

Al principi, quan era jove, Moisès va pretendre lluitar tot sol contra l'esclavitud i l'opressió del seu poble. Però els seus propis germans hebreus no entenien la seva actitud i li retreien l'intent de liderar la lluita. D'altra banda, Moisès temia la venjança del faraó i, finalment, va abandonar.

Moisès es va refugiar al país de Madian. Allà va formar una família i va viure en pau i tranquil·litat al camp, lluny de l'amenaça del faraó, cuidant els ramats del seu sogre. Mentrestant, els seus germans hebreus continuaven patint l'opressió i clamaven a Déu que els alliberés.

Déu va recordar la promesa que havia fet a Abraham i que va mantenir amb el seu fill Isaac i el seu net Jacob, i la va complir. Per això es va comprometre a alliberar-los i ho va fer a través de Moisès.

En aquell moment, Moisès vivia una vida tranquil·la amb la seva família, i ja havia abandonat la seva lluita juvenil contra l'opressió del faraó. Déu, tal com va fer amb Abraham, va demanar Moisès que es posés en marxa, que deixés la seva terra i confiés en l'ajuda que Ell li donaria. D'aquesta manera, les forces de Moisès ja no serien les seves, sinó les de Déu.

Així, per alliberar el poble d'Israel, Déu necessitava que la resposta de Moisès a la seva crida fos positiva, com la d'Abraham.

La resposta positiva de Moisès a la crida de Déu el va portar, com Abraham, on mai no s'hauria imaginat que arribaria: Moisès es convertiria en l'alliberador del seu poble.

Activitats

Llegeix els capítols 1 i 2 del llibre de l'Èxode, i respon les qüestions següents:

- a) Imagina la situació dels hebreus com a poble oprimat i perseguit. Com devien viure en aquesta situació?

- b) Segons el text, com creus que va créixer i va ser educat Moisès, a diferència dels seus germans hebreus.
- c) Com es devia sentir Moisès en conèixer la situació dels hebreus?
- d) Com intenta solucionar el problema?
- e) Per què reacciona d'aquesta manera?
- f) Què passa quan arriba a Madian?
- g) Com es devia sentir Moisès iniciant aquesta nova vida lluny del faraó?

2. La missió d'alliberar el poble.

Sense armes ni exèrcits, Moisès va demanar al faraó que deixés marxar els hebreus, però al principi va aconseguir el contrari: el faraó els va sotmetre a treballs més durs. Des d'aquest moment, va començar la lluita de Déu contra el faraó mitjançant Moisès. Déu no acceptava l'esclavitud ni l'opressió del seu poble, i el faraó manipulava les persones per al seu benefici. La força de Déu es va manifestar en els senyals de les deu plagues.

Després de les plagues, el faraó va autoritzar la sortida dels israelites. Aquella mateixa nit, els israelites van iniciar el ritual de la Pasqua, que significa pas, el pas de l'esclavitud a la llibertat. Per celebrar-lo varen menjar drets pa sense llevat i un anyell. La sang de l'anyell sobre les portes de les cases era el senyal perquè els primogènits de les famílies no morissin en l'última plaga. Des d'aleshores, la Pasqua és la festa més important del poble d'Israel.

El poble se'n va anar, però el faraó es va penedir de deixar-los fugir i els va començar a perseguir. Quan van arribar al mar Roig, les aigües es van obrir perquè poguessin seguir el camí. Quan varen arribar al desert, Déu va ajudar-los. De dia els acompanyava en forma de núvol. De nit, com una columna de foc. Els va proporcionar aliment caigut del cel i aigua, que va brotar de la roca que Moisès va tocar amb el bastó.

Durant la travessa del desert, Moisès i Déu es varen trobar a la muntanya del Sinaí. En aquesta trobada el Senyor va revelar a Moisès el seu desig de pactar una aliança amb el poble. Aquest s'hauria de comprometre a escoltar la veu de Déu i a seguir els mandats i les lleis. A través d'ell, Déu feia seu el poble, és a dir, de la seva propietat, per protegir-lo sempre. Així, Israel es convertiria en el poble de Déu.

El poble va acceptar, i Déu va entregar a Moisès la seva Llei o decàleg: els deu manaments. Els tres primers es refereixen a l'amor de Déu, i els altres set a l'amor als altres. Aquests manaments, gravats en pedra, es varen guardar a l'arca de l'aliança que el poble sempre va cuidar.

Gràcies a aquestes normes, el poble va conèixer la voluntat de Déu. Des d'aquell moment, la Pasqua i la Llei es varen convertir en la base per a la vida del poble d'Israel, perquè estaven relacionades amb el seu alliberament. Així, Déu recorda al seu poble una vegada i una altra: «jo sóc el Senyor, el teu Déu i et vaig treure d'Egipte, de l'esclavitud».

Però mantenir-se fidel a Déu no és fàcil. De vegades, durant la travessa del desert, el poble va desconfiar de Moisès i de Déu. Fins i tot, varen construir ídols, falsos déus, com el vedell d'or, per adorar-los.

Activitats

Llegeix els capítols 5, 12, 19 i 20 del llibre de l'Èxode i respon aquestes qüestions:

- a) Com es va sentir Moisès davant el faraó?
- b) Com va reaccionar el faraó quan Moisès s'hi plantà al davant?
- c) De quina manera va rebre Moisès la força de Déu?
- d) En què consisteix el ritual de la Pasqua?
- e) Quin sentiment cap a Déu acompanya el ritual?
- f) Quina és l'aliança que Déu fa amb el poble?
- g) Què ofereix Déu i a què es compromet el poble?

3. Un Déu alliberador.

El poble d'Israel va anar aprenent, al llarg de la seva vida i història, qui és Jahvé, el seu Déu. Feia temps, Déu havia fet una promesa a Abraham. Més tard, va pactar una aliança amb ells. Ara Jahvé és el Déu que salva, el Déu alliberador.

Per al poble d'Israel, la sortida d'Egipte i la Llei de Déu que varen rebre durant la travessa pel desert són els esdeveniments més importants de la seva història com a poble, i l'arrel de la seva fe en Déu. Un bon israelita recorda sempre que Déu els va alliberar i els va entregar la Llei al Sinaí, tal com es canta als salms.

El Déu de Moisès no és una energia universal impersonal ni un déu llunyà, sinó algú que salva i allibera:

- Déu és qui crida i va trobar les persones, com en els casos d'Abraham i Moisès.
- Déu és sensible al patiment i dolor de les persones.
- Déu actua a través de les persones que accepten la seva crida i s'hi comprometen.
- Déu estableix sempre un diàleg, una relació d'aliança.
- Déu acompanya sempre i compleix la promesa de salvació.

El Nou Testament i la tradició cristiana veuen en Moisès la figura de Crist. Moisès es va proclamar la Llei de Déu al Sinaí, i Crist va proclamar la llei de l'amor. Moisès va portar el poble a la llibertat, la Pasqua; Crist, amb la seva mort i resurrecció, va establir una Pasqua nova, ja no és la sang d'un anyell la que allibera els israelites de la mort, sinó la mort a la creu de Jesús, que s'entrega per tots. Moisès va aparèixer amb Jesús en la seva transfiguració per recordar, en presència de Pere, Jaume i Joan, que la seva vida i les seves accions són essencials en la relació de Déu amb la humanitat al llarg de la història.

Aquell alliberament que va liderar Moisès es va convertir en alliberament definitiu amb Jesús. Al llarg de tota la predicació, Jesús va fer moltes referències a la Llei de Moisès i

molts li van preguntar què era. Jesús no va rebutjar la llei de Moisès, sinó que la va superar. Una llei és una norma externa, però el que ens va proposar Jesús va ser un canvi interior del cor, una conversió. Sant Pau va insistir molt en la inutilitat de la llei per a la salvació, perquè allò que salva de veritat és viure amb Crist.

Activitats

Llegeix Dt 31, 1-3.7; 34, 5-10.12 i Mt 17, 1-7 i respon les preguntes següents:

- a) Per què creus que es dediquen tants elogis a Moisès?
- b) Quins sentiments pot tenir un israelita cap a Moisès?
- c) En què consisteix la transfiguració de Jesús? Què significa el que diu Pere?
- d) Com se senten els deixebles quan senten aquestes paraules sobre Jesús?
- e) Què són Moisès i Jesús per als cristians?

UNITAT DIDÀCTICA 4. REIS I PROFETES

1. La crida a David.

Abans de morir, Moisès va nomenar Josuè nou cap del poble. Li corresponia la conquesta de la terra promesa, començant per la ciutat de Jericó. Això va passar el 1200 a.C.

Josuè va anar repartint les terres entre les dotze tribus d'Israel, que portaven els noms dels dotze fills de Jacob. Una vegada instal·lats, Josuè va recordar al poble en un assemblea general, l'aliança feta amb Déu al Sinai i, per tant, la necessitat de ser fidels a Déu.

Després de la conquesta de Canaan, els israelites van patir atacs dels pobles veïns; per això, van tornar a dirigir-se a Déu. Ell els va escoltar, com va fer a Egipte, i va cridar alguns homes perquè assumissin la defensa de les tribus unides: eren els jutges.

La Bíblia menciona dotze jutges. El més conegut va ser Samsó, famós per la seva força extraordinària, però la va perdre quan una dona li va tallar els cabells mentre dormia.

A mesura que va anar passant el temps, les tribus israelites es van adonar que necessitaven un sistema millor per defensar-se. Van observar que els pobles veïns més forts tenien un rei al capdavant, i van considerar que també en necessitaven un. Així, doncs, el van demanar a Déu.

Déu els va advertir que un rei poderós els podia oprimir i exigir riqueses, terres i obediència. El poble, però, volia un rei que unís les tribus, i Saül va ser el primer. A diferència d'Abraham i Moisès, confiava massa en les seves pròpies forces i va deixar de seguir la voluntat de Déu. No va ser el mediador just entre Déu i el poble.

Déu havia rebutjat Saül a causa de la seva infidelitat, així que va encarregar al profeta Samuel que busqués un nou rei per a Israel.

Samuel va triar anar a Betlem a cercar la família de Jessé. Allà és on va conèixer els seus fills, que eren alts i forts, però Déu va triar el fill petit, David, que estava pasturant amb els ramats.

«El Senyor veu el cor», no les aparences. Saül també era alt i fort, però el seu cor no estava obert a confiar en Déu.

David va acceptar la missió que Déu li va encomanar, i va confiar plenament en la seva ajuda. Així ho va demostrar en la lluita contra el gegant Goliat, que amenaçava els israelites. David els va vèncer amb la fona, l'arma amb què defensava el ramat de les feres, i va sorprendre a tothom.

Déu ja ajudava i protegia David quan era al camp amb el ramat i el va seguir ajudant quan es va presentar davant el rei Saül com a voluntari per enfrontar-se a Goliat. Tots es van riure d'ell i el rei li va dir que no podia enfrontar-se al filisteu, perquè era jove i no sabia lluitar. Però David va confiar en la força de Déu, que és fidel i sempre compleix les seves promeses de la salvació.

Després de la victòria sobre Goliat, David va passar a formar part de la cort de Saül. El rei, però, va començar a sentir enveja de David perquè Déu el protegia. Per això, tot i que David sempre havia estat fidel al rei va haver de fugir. Aquest fet va passar al voltant de l'any 1000 a.C.

Activitats

Llegeix 1Sa 16, 6-7.10-13 i 1Sa 17 i respon a les preguntes següents:

- a) Què li diu Déu a Samuel perquè descarti el germà gran?
- b) Com es devia sentir el pare i els germans de David en no ser triats?
- c) Per què David no va anar a la reunió dels seus germans amb Samuel?
- d) Com es devia sentir David en ser triat per Samuel?
- e) Per què David s'enfronta al filisteu Goliat?
- f) Què diu David als seus? I a Goliat?
- g) Per què fugen els filisteus?
- h) Quina relació es pot establir entre l'enfrontament de David contra Goliat i la de Moisès contra el faraó?

2. El rei David i la promesa del Messies.

Quan Saül va morir, les tribus van decidir que David seria el seu rei, perquè s'havia guanyat el respecte del poble. Confiant sempre en la força de Déu, David va anar vençant els pobles del voltant i va conquerir Jerusalem, que es va convertir en la capital del regne i en la ciutat principal de la religió jueva.

Per mostrar que Déu és el centre de la força salvadora i la vida del poble, David va introduir solemnement a la ciutat l'arca de l'aliança que contenia les Taules de la Llei de Moisès. A alguns els va semblar ridícul que el mateix rei anés ballant i dansant davant de l'arca, però era la manera com David manifestava l'adoració a Déu.

David també va cometre pecats. El més conegut dels que explica la Bíblia és que va abusar del seu poder de rei per conquerir una dona; després la Bíblia narra el seu penediment.

Malgrat tot, la Bíblia descriu David en tot moment com un home amb un gran cor. Va patir molt quan el seu fill, Absalom, es va rebel·lar contra ell. Tot i que l'havia traït, quan es va assabentar de la seva mort a mans dels seus propis soldats va sentir un gran dolor.

David és, sens dubte, el model de servidor de Déu. Li és fidel i Déu compleix la promesa de ser la força salvadora del poble. A més, David és el model de l'autèntic rei servidor. En la història d'Israel se'l recorda constantment.

Un dia, el profeta Natan va anunciar a David que la seva descendència, ocuparia el tron per sempre. Aquesta promesa de Déu va donar esperança al poble d'Israel, que va confiar que els seus descendents instaurarien un regne definitiu amb capital a Jerusalem. Aquesta esperança va desembocar en la idea de l'arribada del Messies, que portaria

l'alliberament definitiu al poble. Messies significa ungit amb oli. La persona ungida amb oli es considerava escollida per Déu i, així, Samuel va ungir David.

Per això, quan Jesús va iniciar la predicació, els jueus es preguntaven si ell era el Messies que anhelaven. Esperaven que el Messies fos fort i poderós com un rei, com David. Però Jesús no era així, per la qual cosa molts jueus no el van reconèixer com a Messies salvador.

Això explica que en els evangelis s'insisteixi a relacionar Jesús amb David a causa dels avantpassats del seu pare, Josep, i perquè va néixer a Betlem, com David. Pels cristians, tal com es reflecteix als evangelis, Jesús és l'alliberador definitiu que Déu havia promès al rei David.

D'aquesta manera, l'Església va anar responant a la necessitat de definir les formulacions de la fe cristiana en allò que s'anomenen dogmes, a la vegada que reforçava l'autoritat d'un magisteri que garantia l'autenticitat de la fe.

Activitats

Llegeix 2Sa 5; 2Sa 6 i 2Sa 7 i respon les següents preguntes:

- a) Quins sentiments manifesta David cap a Déu?
- b) Què fa David en conquerir Jerusalem?
- c) Per què creus que la filla de Saül sent menyspreu en veure'l?
- d) Quina és la promesa que Déu comunica a David a través de Natan?
- e) Com reacciona David?

3. Els poderosos i els profetes.

Després de la mort de David, Salomó, el seu fill, va pujar al tron. L'inici del seu regnat va ser molt positiu. Va demanar a Déu saviesa per governar, i Déu la hi va concedir. Així, Salomó va adquirir fama de savi reconeguda per tothom. Va construir el Temple de Jerusalem per guardar-hi l'arca de l'aliança.

El temple es va convertir en el centre religiós del poble d'Israel. Hi residien sacerdots i s'hi lloava Déu mitjançant pregàries i sacrificis. La primera meitat del regnat de Salomó va ser una època d'esplendor per al poble d'Israel.

A poc a poc, però, el rei Salomó es va començar a preocupar pels diners, les grandeses i el poder, i va anar deixant de banda el poble. Això va afectar el benestar de les persones, i va haver-hi situacions d'injustícia i d'opressió contràries a allò que Déu vol per al seu poble. A més, el rei es va deixar influir pels costums d'altres nacions i va caure en la temptació de la idolatria, és a dir, l'adoració d'altres déus.

Tota aquesta història s'explica al llibre dels Reis. En els textos es repeteix constantment aquesta frase: «Va fer el que rea reprobable a ulls de Déu». Els reis van abandonar el camí de l'aliança, i això va portar la injustícia i la divisió al poble.

Però Déu mai no abandona el seu poble i, per això, va sorgir una figura que parla en nom de Déu: el profeta. No és un endeví del futur, sinó que compleix dues funcions fonamentals:

- El profeta denuncia l'abandonament del camí que Déu vol per a la humanitat i, sobretot, les injustícies que produeix. Quan els diners i el poder es converteixen en déus, el poble és oprimat, el fort s'apodera del dèbil i l'orfe i la vidua viuen en la marginació.
- El profeta proclama que Déu mai no abandona el pobre ni el desvalgut, i anuncia l'arribada del Messies enviat per Déu. El Messies portarà l'alliberació i la salvació definitiva, tal com es va anunciar a David. Els profetes transmeten un missatge d'esperança als qui pateixen, als pobres i desvalguts. Així reforcen l'esperança en el Messies.

Per això, els profetes són els sentinelles de l'aliança, perquè remarquen les injustícies i tornen a anunciar el que Déu va prometre a Abraham, Moisès i David.

Totes aquestes promeses es van complir definitivament en Jesús: va ser el Messies esperat que havien anunciat els profetes.

Activitats

Legeix 1Re 3, 5.9-12; 5, 18-19; 11, 9-11, Is 6, 8-9 i Jr 1, 8-10 i respon les preguntes següents:

- a) Com es comunica Déu amb Salomó?
- b) Com va començar Salomó el regnat?
- c) David havia introduït l'arca de l'aliança a Jerusalem. Què manà construir Salomó?
- d) Per què acabà malament el regnat de Salomó? Què va canviar en els seus sentiments?
- e) Com va respondre el profeta Isaïes a la crida de Déu?
- f) Quina va ser la missió d'Isaïes i de Jeremies? D'on van obtenir la força?
- g) Quins sentiments té un profeta cap a Déu?

UNITAT DIDÀCTICA 5. EN L'ORIGEN DEL CRISTIANISME. JESÚS.

1. El testimoni dels evangelis.

La paraula evangeli vol dir bona notícia. Pels primers cristians, aquesta bona notícia era Jesucrist: la seva vida, el seu missatge, la seva predicació i, sobretot, la felicitat que sentien seguint Jesús com a deixebles. Abans d'escriure res sobre ell, els primers cristians varen experimentar que ser creient i deixeble de Jesús era una bona manera de viure més plena i feliç.

Mentre Jesús vivia, ningú no va pensar en la possibilitat d'escriure tot el que feia i deia. Després de la seva mort i resurrecció, algunes persones varen començar a escriure tot el que va passar amb l'objectiu de comunicar-ho als que no l'havien conegut.

Anys més tard, van aparèixer els evangelis. Els autors d'aquests textos varen recopilar i ordenar els nombrosos escrits i testimonis sobre Jesús d'una manera més sistemàtica. Els evangelis no són llibres d'història, ni una biografia, sinó que busquen comunicar l'experiència de Jesús, que és el Fill de Déu i el Messies que porta la salvació. Expliquen una experiència.

Sempre que es llegeix un text, s'ha de tenir en compte la intenció comunicativa que tenia l'autor quan el va escriure. Lluc i Joan la varen expressar en els seus textos: pretenen donar a conèixer la vida de Jesús, testimoniar la fe que va sorgir-los i convidar molta altra gent a seguir-lo. En aquest sentit, els evangelis expliquen la història de les persones i comunitats que varen viure amb Jesús i l'impacte que els va produir la seva presència. A més, tot el que apareix als evangelis correspon al lloc i l'època en què van tenir lloc els fets. És a dir, tot és versemblant.

El cristianisme es va anar desenvolupant en diferents poblacions i comunitats. En cadascuna hi havia relats orals i escrits sobre Jesús. Els evangelistes Marc, Mateu, Lluc i Joan varen reunir diferents comunitat. Entre la vida de Jesús i l'evangeli de Marc hi ha quaranta anys de diferència; amb el de Mateu, cinquanta, i amb el de Joan seixanta.

Cada evangeli reflecteix la sensibilitat de les comunitats en què van sorgir. Mateu va escriure per a cristians procedents del judaisme i Marc i Lluc es varen dirigir als nous creients procedents de la cultura grega. Els evangelis de Mateu, Marc i Lluc són els evangelis sinòptics, perquè presenten moltes coincidències. L'evangeli de Joan és diferent i reflecteix una comunitat que patia divisions internes i la pressió hostil de l'Imperi Romà. Els evangelis no són els primers textos del Nou Testament, però sí els més importants.

Activitats

Llegeix Lc 1, 1-4 i Jn 20, 30-31 i respon a les següents preguntes:

- a) Quina és la intenció de Lluc amb aquest evangeli que va enviar a Teòfil?
- b) Quines fonts fa servir?
- c) A l'entorn de Lluc, només hi havia una sola versió de la vida de Jesús?

- d) Creus que l'autor de l'evangeli de Joan pretenia escriure una història detallada de la vida de Jesús?
- e) Quina intenció tenia?

2. Els indrets de Jesús.

La terra on va viure Jesús ha rebut diferents noms al llarg del temps. En aquell temps era coneguda com a Palestina. El seu territori forma un quadrilàter d'uns 250 km de llargada per uns 40 km d'amplada al nord i 135 al sud. Entre la plana costanera i el riu Jordà, que discorre des de Galilea fins al mar Mort, s'estén una cadena muntanyosa poc elevada (la muntanya més alta és l'Hebron, d'uns 1000 metres).

Galilea és una regió del nord on Jesús va passar la major part de la seva predicació. Va passar per pobles com Cafarnaüm i Betsaida i va viure prop del llac Genesaret o Tiberíades. És una zona fèrtil on es cultiven cereals, fruites, olives i vinyes i molt rica en pesca.

Samaria és la regió central. És molt fèrtil i en temps de Jesús els seus habitants no eren considerats estrictament jueus de religió. De fet, no acceptaven el Temple de Jerusalem. Judea és la regió del sud, la més extensa, però també la més despoblada i pobra, amb turons desèrtics i petites valls fèrtils. Jericó i, sobretot, eren les ciutats que donaven valor a la regió. Jerusalem va ser la capital del regne des de David i el centre de la vida religiosa dels jueus. Allà hi havia el temple, el gran sacerdot, el sanedrí i les autoritats romanes de l'època. Ser el centre administratiu i la gran afluença de pelegrins convertia Jerusalem en el principal centre econòmic.

Els evangelis no intenten descriure la geografia o la història del país de Jesús. El que fan és reflectir, amb molta naturalitat, la vida quotidiana de la Palestina de l'època de Jesús. Això serveix als historiadors per corroborar que el que expliquen els evangelis sobre la vida quotidiana de l'època és veritat.

L'aliment bàsic era el cereal, sobretot el blat. S'utilitzava l'oli i el vi era una beguda comuna. A Galilea, es comia més peix, i el xai era la carn de consum habitual, perquè els jueus no mengen carn de porc. El consum de fruita seca i figues era també molt comú.

La població era majoritàriament rural. El clima suau, sobretot a Galilea, afavoria la vida a l'aire lliure, amb passejos per la muntanya i el llac. Les cases estaven construïdes amb tova, que és una barreja de fang i palla. El calçat més comú eren les sandàlies i el vestit més típic la túnica.

A Judea, on hi havia les grans ciutats, com Jerusalem o Jericó, la població era més urbana. Per construir les cases feien servir pedra, que permetia construir una planta superior àmplia i diàfanba, com la de l'últim sopar de Jesús.

La llengua materna de Jesús era l'arameu, de la mateixa família semítica que l'hebreu. A la sinagoga, s'aprenia l'hebreu, què és la llengua en què estava escrita la Llei.

Activitats

- a) Cerca a Internet un mapa físic i polític de la terra on Jesús va predicar. Localitza al mapa Judea, Galilea, Natzaret, Betlem, Cafarnaüm i Jerusalem.
- b) Fes una llista dels elements que reflecteixen la vida quotidiana de l'època de Jesús a Palestina (robes, cultius, aliments, etc.)

3. Els temps de Jesús.

L'any 63 aC. Pompeu va conquerir Jerusalem i Palestina va passar a dependre del poble de Roma. Jesús va nèixer en una època en què l'imperi passava per uns anys de pau i estabilitat, sota el mandat de l'emperador Octavi August. A August el va succeir l'emperador Tiberi.

Roma procurava conservar els costums locals dels territoris conquerits i nomenar homes fidels per mantenir l'ordre i pagar els tributs. Va ser el cas d'Herodes el Gran, que va promoure grans obres i la reconstrucció del Temple. Després de la seva mort, el van succeir els seus fills: Arquelau de Judea a Samaria i Herodes Antipes a Galilea. En temps de Jesús, el governador de Judea ja no era Arquelau, sinó un romà anomenat Ponç Pilat. Tant Pilat com Herodes varen participar en la passió i mort de Jesús.

Per sota de l'autoritat política romana hi havia el sanedrí, que era el consell suprem dels jueus. Tenia poders sobre els assumptes religiosos i el que feia referència a la Llei jueva. El presidia el gran sacerdot i tenia un total de setanta-un membres: ancians, sacerdots, escribes i doctors de la Llei, molts d'ells fariseus. El sanedrí va condemnar Jesús i Ponç Pilat va ratificar la sentència.

Actualment, ningú no dubta de l'existència històrica de Jesús. El context històric que descriuen els evangelis es correspon amb el d'Israel de fa més de dos mil anys.

Jesús va viure en una societat complexa. D'una banda, Roma dominava amb l'estructura de govern i els impostos. D'una altra banda, la societat jueva, molt marcada per la religió i per les institucions que la regien. En la part alta de la societat hi havia el gran sacerdot, els sacerdots del Temple, els escribes i els mestres de la Llei. Entre aquests hi havia els saduceus, aristòcrates propietaris i molt conservadors en temes religiosos, que pertanyien a la classe alta del país, i els fariseus, que coneixien bé la Llei jueva i la complien estrictament. Tots aquests grups socials varen veure en Jesús un perill per al seu poder religiós i, per això, es varen oposar amb força a la seva persona i al seu missatge.

Aquella societat també produïa molts marginats: els publicans, perquè col·laboraven amb els romans; els malalts (sobretot els leprosos) i els discapacitats, perquè la malaltia es considerava un càstig diví, i les dones perquè se les considerava inferiors als homes. Jesús es va acostar als marginats i els va dedicar especialment la seva acció salvadora.

Activitats

Cerca a Internet fotografies de tres llocs on va estar Jesús durant la seva vida.

UNITAT DIDÀCTICA 6. JESÚS, SALVACIÓ I FELICITAT

1. Com va viure Jesús la seva missió?

Tal com explica el relat de l'evangeli de Lluç, Jesús va viure en família amb Josep i Maria. Era una família en què la fe en Déu es vivia profundament. Poc després de néixer, Jesús va ser presentat al Temple de Jerusalem. Des d'aleshores, hi anava cada any amb els seus pares per celebrar la Pasqua.

Jesús va créixer en aquest ambient d'amor i fe i, com diu l'evangeli de Lluç, ho va fer mantenint una intensa relació amb Déu i amb tot el seu entorn familiar i social. En aquest ambient familiar, Jesús va aprendre l'amor de Déu, a qui pregava des de ben petit.

A mesura que va anar creixent com a persona i en la seva relació amb Déu en aquest ambient familiar, Jesús anava prenent consciència de la seva missió a la vida. Als dotze anys ja sentia que Déu el cridava per a una missió molt especial. En aquell temps, un nin de dotze anys ja podia escollir una feina de què poder viure.

Jesús va anar assumint al llarg de la seva vida la missió que Déu Pare li havia confiat. Com hem vist, Jesús se sentia profundament estimat per Déu Pare, amb qui tenia una profunda confiança i una gran familiaritat. La missió que Déu va encomanar a Jesús va començar a complir-se quan Jesús va créixer i es va dedicar plenament a la predicació.

Jesús es va entregar a la seva missió fins a la mort. Quan va intuir que moriria en un moment de pregària molt intens a la muntanya de les Oliveres, Jesús va expressar la seva entrega amb molta claredat: «Què no es faci la meua voluntat, sinó la teua».

Així, Jesús va entendre la seva vocació i la seva missió: fer sempre la voluntat del Pare i entregar-se a l'anunci i la predicació de l'amor que Déu sent envers totes les persones de tots els llocs i tots els temps.

Activitats

Llegeix Lc 2, 41-52 i respon les preguntes següents:

- a) On vivia Jesús amb els seus pares?
- b) On anaren quan Jesús tenia dotze anys?
- c) Com es varen sentir els pares de Jesús quan el varen perdre?
- d) Què li va retreure la seva mare quan el varen trobar?
- e) Què va respondre Jesús als seus pares?
- f) Què volia dir aquella resposta?

2. L'anunci del regne de Déu

A diferència d'altres mestres religiosos, Jesús no va predicar una nova doctrina ni un nou conjunt de normes de comportament.

Jesús va centrar la seva predicació en un anunci: el regne de Déu ha arribat, ja és aquí a la terra i entre nosaltres.

L'anunci de Jesús era molt sorprenent i desconcertant. Jesús no parlava de teories sobre Déu, sinó que intentava cridar l'atenció de la gent sobre un fet real. I el fet real que Jesús va anunciar és una molt bona notícia per a tots: una nova força de Déu ha arribat.

Totes les promeses d'actuar en la història de la humanitat que Déu havia fet es compleixen amb Jesús. D'aquesta manera, totes les esperances de les persones, sobretot dels qui pateixen i desitgen la llibertat, es poden complir amb Jesús.

- Aquest regne és com una llavor que Déu, com a sembrador, planta al cor de les persones i del món.
- Per tant, el regne és petit, però anirà creixent poc a poc.
- El regne de Déu és una molt bona notícia, sobretot per als més pobres, els malalts, els marginats, els menyspreats per la societat.
- El regne és per a tots, sense distinció. Déu vol que tota la humanitat visqui al seu regne.
- El regne ja és present arreu del món, però es manifestarà definitivament al final de la història. Aleshores, es veurà amb claredat qui pertany al regne de Déu.

Quan Jesús parlava de regne de Déu, les persones que l'escoltaven no entenien aquest concepte tal com l'entendem actualment. En primer lloc, les persones d'aquella època sabien que tots els imperis estaven governats per reis amb exèrcits molt poderosos. En segon lloc, sabien que a l'Antic Testament es diu que Déu regnarà sobre totes les nacions i, per tant, creien que Déu dominaria el món tal com ho feien, per exemple, els emperadors romans.

L'expressió regne de Déu és pròpia de Jesús i va ser una gran novetat en l'època. El regne que va anunciar no basa el seu poder en els exèrcits. Aleshores, com es pot interpretar aquesta expressió? En el món hi ha molts interessos, projectes, impulsos, forces. A partir de l'arribada de Jesús hi ha una nova força entre les altres: la força de Déu, present en Jesús, en els seus fets i la seva predicació. Amb Jesús se sembla la llavor d'un nou món. Neix i creix una nova forma de vida basada en la misericòrdia, el perdó, l'entrega, la lluita per la injustícia i per la pau.

És un regne que no es veu, però que és rea: es dona menjar a qui passa gana, aigua a qui passa set, i es visiten els malalts i els empresonats.

Aquest regne arribarà a la seva plenitud al final dels temps. Llavors apareixeran amb claredat tots els que pertanyen a aquest regne i gaudiran eternament de la presència de Déu. El regne de Déu és per a aquesta vida i es manifestarà plenament en la vida futura.

Activitats

Llegeix Mt 4, 12-25 i respon les següents qüestions:

- a) On es va traslladar Jesús després de deixar la casa familiar?
- b) Per què Jesús va deixar la casa familiar?

- c) Quina decisió havia pres?
- d) Segons el text que has llegit, en què consistia la predicació de Jesús?
- e) Proclamava noves normes?
- f) Explicava una nova doctrina?
- g) A banda d'anunciar, que feia?
- h) Era un mestre solitari?
- i) Com era el grup de persones que l'acompanyava?

3. Acollir la salvació.

Amb Jesús, Déu ja no és lluny de la vida humana. Jesús va inaugurar un temps nou sembrant la llavor del regne.

La realitat del regne de Déu és aquí, a disposició de tots, però per poder acollir aquesta nova realitat es necessita un canvi en la persona:

- Cal convertir-se, és a dir, estar atent per buscar i viure d'aquesta força de Déu que ha arribat a la terra. Amb Jesús es va iniciar la llavor d'aquesta nova vida, encara que no tothom l'aculli ni la deixa créixer.
- Per acollir aquesta força s'ha de ser com un nin, és a dir, confiat i il·lusionat per al futur. S'ha de confiar en Déu, més que en un mateix o en la riquesa.
- El regne s'ha de cercar i desitjar, abandonant altres desitjos, com el desig de poder i de riquesa.
- El regne és dels petits, dels senzills, dels pobres i dels qui treballen per la justícia.
- El camí per entrar al regne és cercar sempre la voluntat de Déu en la vida.

La Bíblia exposa clarament la convicció que la humanitat no pot assolir la pau, la justícia, la felicitat i la vida per ella mateixa. L'ésser humà és incapaç d'assolir, només amb les seves forces, totes les esperances, il·lusions i desitjos. Constantment, amenaça la vida i trepitja la justícia i la pau. L'arrel d'aquesta situació es troba en el pecat: la Bíblia i Jesús mateix van anomenar dimoni aquesta força que impedeix a l'ésser humà actuar amb plena llibertat.

La salvació la va portar Jesús amb la realitat del regne. Va ser capaç de canviar la tendència al pecat perquè, com va fer amb el paralític, Jesús perdona els pecats, guareix l'arrel de la limitació de la persona i l'obre al regne de Déu. Així, la persona abandona una vida plena de riqueses, supèrbia i orgull, i entra en una altra vida basada en l'entrega, el treball per la justícia i la pau, i la lluita contra el dolor i el patiment.

El regne es va inaugurar amb l'arribada de Jesús. Per això, quan els deixebles de Joan pregunten a Jesús, ell no els respon amb discursos, sinó amb fets de força transformadora de Déu.

Activitats

Llegeix Lc5, 17-25 i respon les qüestions següents:

- a) Fes una llista amb totes les persones que intervenen en el relat.
- b) Els amics del paralític esperen que el curi, però que li ofereix primer Jesús?
- c) Blasfèmia és una paraula o expressió per insultar o ofendre Déu. Per què els fariseus acusen Jesús de blasfemar?
- d) Per què cura al paralític, Jesús?
- e) Com se sent el paralític i la resta de la gent al final del relat?

4. Jesús el Messies, Fill de Déu

Des del seu origen en la figura d'Abraham, el poble d'Israel va passar per moltes dificultats, com l'esclavitud a Egipte. Quan es van instal·lar a Palestina, els profetes varen començar a anunciar l'arribada d'algú, del Messies que portaria l'alliberació definitiva del poble. A aquest alliberador el varen anomenar de diferents maneres: fill de David, Emmanuel, príncep de la pau, servent de Jahvé, etc.

La paraula Messies, en grec, crist, significa ungit, és a dir, aquell que és distingit aplicant-li oli perquè és escollit per una missió important.

En temps de Jesús, la majoria dels jueus esperaven el Messies poderós que els retornés la llibertat perduda a causa del domini romà. Ningú creia que el Messies seria pobre i humil, que no utilitzés la força ni el poder per convèncer i que tampoc promogués una revolució violenta.

És per això, que molts preguntaven a Jesús, tal com va fer Joan Baptista i les autoritats religioses jueves, si era el Messies, perquè tots esperaven un messies diferent, més poderós i més fort d'aparença.

La novetat més gran que va portar la figura de Jesús no és que fos un messies amb la força dedicada als serveis dels altres, la humilitat, l'entrega, la renúncia a tota violència i la proximitat amb els pobres i marginats. La gran novetat del messies Jesús és que és el Fill de Déu.

Déu mateix es va fer home, amb tot el que això significa. Jesús va experimentar el dolor, el patiment, l'amor, l'alegria, la tristesa i la llibertat dels éssers humans. Es va fer home en tot excepte en el pecat. Per això, com que era Déu i home, Jesús és el camí de la salvació.

Aquesta experiència que varen tenir els deixebles la varen expressar anomenant Jesús de diferents maneres:

- Jesucrist: Jesús el Messies.
- Fill de Déu: anomena Pare (abba) a Déu, és enviat per Déu Pare al món.

Jesucrist el nostre Senyor: l'únic que pot salvar, la seva força està per sobre de qualsevol altra força, fins i tot la del mal, la del pecat i la de la mort, i pot conduir les persones a una vida nova en aquest món i en el futur.

Activitats

Llegeix Lc 4, 14-22 i respon aquestes qüestions:

Després del baptisme, Jesús es va retirar quaranta dies al desert. Allà va ser temptat pel dimoni a utilitzar poders especials per complir la missió que Déu li havia encomanat. Una vegada superada aquesta prova, Jesús va tornar a Galilea i va començar la seva predicació.

- a) Com se sent Jesús al principi de la predicació, després del baptisme i l'estada al desert?
- b) Què és una sinagoga?
- c) Què fan els jueus a la sinagoga i quin dia ho fan?
- d) Què va dir Jesús sobre allò que havia llegit?
- e) Com es varen sentir els que l'escoltaven?

UNITAT DIDÀCTICA 7. PENTECOSTA, NEIX L'ESGLÉSIA.

1. Comiat de Jesús

Jesús va morir a la creu amb l'única companyia de la seva mare, algunes dones i el deixeble que Jesús tant estimava. Eren molts els qui l'havien seguit al llarg dels seus anys de predicació, però la majoria d'aquests deixebles tenien por que els relacionessin amb Jesús. L'agressivitat amb què les autoritats varen tractar Jesús durant la seva detenció i la condemna a mort per part del poder romà va espantar molt els deixebles. Per això, després de la mort de Jesús, els seus seguidors més propers estaven tancats en una casa per por que els detinguessin.

Després de la seva mort, Jesús es va aparèixer diverses vegades als deixebles. En aquestes trobades, els deixebles se sentien realment alegres i reconfortats. A més d'alegrar-se de veure que Jesús seguia viu, es reconfortaven escoltant les seves paraules i missatges.

Durant aquest temps, els deixebles es varen mantenir units amb els apòstols, Maria, la mare de Jesús, i altres dones. Tots creien en les promeses de Jesús i el sentien present, però es trobaven desconcertats per la seva absència. No estaven segurs del camí que havien d'emprendre per continuar com a deixebles de Jesús.

També varen decidir escollir el substitut de Judes, el deixeble que va entregar Jesús i després es va suïcidar. El nou apòstol escollit va ser Maties, que havia acompanyat Jesús i el grup des del baptisme de Joan fins a la crucifixió.

Aquestes trobades entre Jesús i els deixebles varen tenir lloc durant quaranta dies, des de la resurrecció a l'ascensió. Jesús:

- Els va mostrar que era viu, que no tot havia acabat a la creu.
- Els va transmetre pau i alegria.
- Els va animar a continuar vivint tal com havien viscut amb ell.
- Els va prometre que l'Esperit Sant seria la força que els ajudaria a viure com els seus deixebles i a comprendre bé tot el que havia passat.
- Els va donar una missió: anunciar i predicar a tots els pobles el que ells havien viscut i el que sentien com a seguidors seus.
- Els va atorgar poder per perdonar els pecats i així poder continuar l'obra de salvació que ell va començar.

En una d'aquestes trobades, Jesús es va acomiadar definitivament dels seus deixebles. Després de parlar-los, Jesús va pujar al cel en el moment de l'Ascensió.

Després de l'ascensió de Jesús, els deixebles varen rebre el missatge de no quedar-se mirant al cel, sinó de posar-se en marxa.

Activitats

Llegeix Jn 20, 19-23 i Ac 1, 3-4.6-8 i respon les preguntes següents:

- a) Com se sentien els deixebles després de la mort de Jesús?
- b) Per què creus que se sentien així?
- c) Què sentiren en veure Jesús?
- d) Què els promet Jesús?
- e) De quina manera els canviarà la vida?
- f) Quins encàrrecs els fa Jesús?

2. Pentecosta

La Pentecosta era una de les grans festes dels jueus. Recordaven l'aliança de Déu amb el poble i oferien a Déu els primers fruits de les collites. Molts israelites acudien al Temple i alguns venien de terres molt llunyanes. El dia de la primera Pentecosta, els deixebles seguien units des de la mort de Jesús.

Aquell dia, però, els deixebles varen experimentar un fenomen interior: es varen omplir de l'Esperit Sant. Un gran estrèpit va seguir amb un vent molt fort i unes llengües de foc. A l'Antic Testament, quan Déu es feia present, ja apareixien fenòmens similars: trons, llamps, sons forts, núvols... Amb aquests fenòmens, es vol indicar que Déu es fa present a través de l'Esperit Sant enmig de la reunió dels deixebles, que se senten transformats per un impuls interior.

Els deixebles, a partir d'aquest moment, es llancen a predicar, a complir la missió que Jesús els havia encomanat. Comuniquen a tothom que Jesús és el salvador anunciat pels profetes. Varen passar d'estar tancats i de tenir por a sortir a predicar i anunciar la bona notícia.

Amb la Pentecosta es va complir la promesa de Jesús. L'Esperit Sant va entrar als cors dels deixebles, que varen rebre la força necessària per ser-ne testimonis. Jesús ja no els acompanyava en el dia a dia, com abans, però ara tenien la força de l'Esperit Sant, que és com la presència propera i interior de Déu. La demostració que els deixebles tenien aquesta força va ser que varen començar predicar i donar testimoni de la seva fe. A més, el fet que cadascú entengués el missatge en la seva llengua significa que és un missatge universal, no només per als jueus, sinó per a tots els pobles.

Va suposar el naixement de la comunitat dels deixebles de Jesús: l'Església. A poc a poc, l'Església es va anar estenent. Primer per Palestina i, després, per l'Àsia menor i Grècia fins arribar a Roma, la capital de l'imperi.

Tal com Jesús va anunciar als deixebles, sempre serà al costat de la comunitat cristiana gràcies a l'Esperit Sant. Els deixebles en sentiran la força i, a més, aniran comprenent poc a poc el que Jesús vol d'ells en cada moment de la vida. Des d'aleshores, els seguidors de Jesús segueixen confiant en la força de l'Esperit Sant que els guia i els dóna força.

Activitats

Llegeix Ac 2, 1-8.12-13 i respon les següents qüestions:

- a) Quins fenòmens naturals hi ha en el relat i quina impressió produeixen?
- b) Quin és el primer signe de l'arribada de l'Esperit Sant als deixebles?
- c) Quina relació hi ha entre el relat de la Pentecosta i el de la trobada de Jesús ressuscitat amb els deixebles que has treballat en el punt anterior de la unitat didàctica?
- d) Quina missió comencen els deixebles en el moment de la Pentecosta?

3. Comença la missió.

Pere, com a responsable de la comunitat, va prendre la paraula envoltat dels altres onze apòstols. Va aclarir a les persones que l'escoltaven que no eren bojos ni estaven borratxos, sinó que l'Esperit anunciat pels profetes i pel mateix Jesús ja havia estat enviat: s'havia complert la promesa. Però l'anunci més important de Pere va ser que Jesús, mort a la creu, havia ressuscitat i tornat amb el Pare. És a dir, que Jesús va morir i va ressuscitar; per això, és el Messies esperat pel poble d'Israel.

Això és el que significa l'expressió «Jesús és el Messies, el Senyor»: Jesús està per sobre de qualsevol autoritat, ell és l'únic que salva, l'únic que proporciona una vida autèntica, lliure i feliç.

Aquesta bona notícia és per a tothom, no està reservada només per als qui van conèixer Jesús. Mitjançant la missió encomanada als apòstols de predicar, la bona notícia arribarà a tot arreu i en totes les èpoques.

Pere va acabar amb una invitació al a conversió i al baptisme, i va explicar que qualsevol pot unir-se a aquesta nova comunitat de deixebles de Jesús. No importa la llengua o el país de procedència, perquè la unió que se sent en pertànyer a aquesta comunitat supera les diferències entre les persones. Tothom pot entendre aquesta nova i bona notícia de salvació.

El dia de Pentecosta, els apòstols varen emprendre la missió encomanada per Jesús en predicar aquesta bona notícia:

- Déu va ressuscitar Jesús. Això mostra que Jesús és el Messies esperat que va morir per tot nosaltres. Ell és la salvació.
- Els apòstols en som testimonis i ho anunciem per tot arreu.
- L'acceptació d'aquesta notícia porta a la conversió, i, a partir del baptisme, s'entra a formar part de la comunitat de germans.

L'Església va néixer com una obra de l'Esperit Sant per voluntat de Jesús. Per la Pentecosta, l'Església es va manifestar públicament.

L'obra salvadora de Jesús continua avui en dia gràcies a la comunitat dels cristians. Actualment, els creients segueixen sentint la presència de l'Esperit, que els dóna força i els va mostrant el camí que han de seguir.

Activitats

Llegeix Ga 3, 26-29 i respon les preguntes següents:

- a) Segons el text, quines diferències de les que originen desigualtat en aquella societat queden suprimides amb el baptisme?
- b) Pots explicar alguna d'aquestes diferències com a causa d'injustícia i desigualtat?

UNITAT DIDÀCTICA 8. UNA COMUNITAT ANOMENADA ESSLÉSIA

1. Units en la fe i en l'amor.

Quan Jesús vivia, la comunitat dels seus deixebles es va crear i va créixer al seu voltant: qui se sentia cridat per ell s'unia al grup. Jesús repetia una vegada i una altra als seus deixebles que no els abandonaria. Així, després de la seva mort i resurrecció, els deixebles varen seguir sentint la seva presència per mitjà de l'Esperit Sant. Ell és la força interna de Déu en la comunitat.

Després de l'absència física de Jesús, l'Església, és a dir, la comunitat dels cristians, es va convertir en el cos de Crist. Per això, la presència real de Jesús continua en l'Església.

Tot el que Jesús feia en vida era salvar: cridar, reunir, crear, germanor, pregar, perdonar, curar, anunciar el regne de Déu, ser a prop dels qui pateixen... I l'Església continua la seva missió al llarg del temps a través de l'Esperit Sant. Quan es diu que la salvació es pot trobar en l'Església, significa que hi ha tot el que Jesús oferia en vida.

Pau va expressar aquesta continuïtat quan deia que l'Església és el Cos de Crist. L'Església uneix les persones com el cos uneix cadascun dels seus membres. En absència del cos físic de Jesús, l'Església és la figura de Jesús real i visible en la societat i al llarg de la història.

Encara que el cos és una realitat, que es veu, té una altra realitat que no es veu: l'esperit. Per això en l'Església hi ha element visibles i, alhora, una realitat més espiritual. En definitiva, l'Església fa visible la presència espiritual de Jesús.

El que unia els seguidors de Jesús quan vivia era la fe que tenien en ell. De la mateixa manera, el que uneix els cristians en l'Església no és un conjunt d'afinitats personals, sinó la mateixa fe en Jesús. Sant Pau va expressar clarament què uneix els cristians: un sol Senyor, Jesús, una sola fe en ell i un sol baptisme com a signe de purificació per entrar a la comunitat dels cristians.

La fe que sent el deixeble és una experiència personal. Aquesta relació de confiança absoluta en Jesús porta a viure Déu com a Pare i a integrar-se en la comunitat de l'Església sentint la presència de Jesús a través de l'Esperit Sant.

Des de ben aviat, els apòstols varen utilitzar termes clars i senzills en la predicació per expressar aquesta experiència. Aquests termes simples es varen anar desenvolupant i enriquint fins arribar a les formulacions que avui en dia formen la pregària del credo. Aquesta oració també es coneix com el símbol dels apòstols.

Activitats

Cerca a Internet el text del Credo i fes una llista de tot el que creuen els cristians.

2. L'interior de la comunitat.

A mesura que l'Església va anar creixent, va anar desenvolupant algunes estructures per organitzar el poble de Déu.

Jesús havia destacat el paper dels apòstols dins del grup dels deixebles, i havia assignat a Pere una responsabilitat especial: havia de tenir cura de la fe dels seus germans i actuar com a pastor. Així, es va instituir la jerarquia de l'Església, formada pels bisbes com a successors dels apòstols. Entre ells hi ha el bisbe de Roma, el papa, que, com a successor de Pere, té un càrrec permanent. Els preveres o els sacerdots són els col·laboradors del bisbe en una determinada comunitat, i els diaques ajuden als sacerdots amb les seves tasques. Els bisbes i els sacerdots renuncien al matrimoni per consagrar la seva vida a Déu.

Els laics formen el grup més nombrós de l'Església, són els cristians fidels que participen en la missió de l'Església durant el seu dia a dia, laboral o familiar. Treballen perquè el món sigui millor i més just.

A banda dels laics i de la jerarquia, hi ha els religiosos. Són homes i dones que intenten imitar la vida de Jesús, que no es va casar, no va tenir propietats i sempre va obeir la voluntat de Déu. Per això, els religiosos se senten cridats a viure en castedat, pobresa i obediència.

Aquestes són les tres formes d'integrar-se a la comunitat dels cristians, una comunitat que es caracteritza per la igualtat i la unitat dels fidels, tal com va encomanar Jesús. Per això, en l'Església mai no s'han de reproduir els esquemes de poder i domini propis d'altres organitzacions humanes.

Les celebracions són un element essencial en la vida de la comunitat cristiana. El cristià vol sentir-se acompanyat per la força de Déu en tots els moments de la seva vida.

Els set sagraments són les celebracions més importants. Varen néixer amb l'objectiu de fer present l'acció salvadora de Jesús en la comunitat. Jesús va mostrar els sagraments amb la seva vida.

El sagrament de l'ordre sacerdotal és un sagrament pel qual la missió confiada per Jesús a l'Església segueix sent exercida. Comprèn tres graus de servei: bisbes, sacerdots i diaques. El gest central que s'utilitza en aquest sagrament és el de la imposició de les mans: un bisbe és consagrat per un altre bisbe que li imposa les mans, li ungeix el cap i li entrega els evangelis, l'anell, la mitra i el bàcul. Els sacerdots i els diaques són consagrats per un bisbe.

Mitjançant el sagrament de la penitència i la reconciliació, s'obté el perdó de Déu i la reconciliació amb l'Església. El pecat és una ofensa a Déu i als altres. Per això, la conversió del pecador implica el perdó de Déu i la reconciliació amb els germans. El sacerdot, en nom de Crist, acull qui se sent pecador i demana el perdó a Déu. Llavors, traça amb la mà el senyal de la creu com a signe de perdó i diu: «Jo t'absolc els teus pecats en nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant.

Activitats

- a) Què opines de que a l'Església hi hagi una jerarquia? Creus que és necessari?

- b) Coneixes algú que hagi rebut el sagrament de l'ordre sacerdotal? Què creus que sent una persona que decideix entregar la seva vida a Déu i als altres?
- c) Has demanat perdó alguna vegada? Com t'has sentit quan has rebut el perdó?

3. La missió d'anunciar l'evangeli.

Jesús va encomanar als deixebles que es mantinguessin junts, però sobretot, que sortissin a anunciar la salvació que havia arribat amb ell: una bona notícia que havia d'arribar a tots els pobles i cultures. La paraula catòlic significa universal. Quan es diu que l'Església és catòlica, s'expressa aquest desig d'arribar a tot el món. Per això, la nova fe cristiana es va estendre des dels inicis fins a arribar a Roma.

Per Pau, la missió d'anunciar l'evangeli o evangelitzar no era una tria personal, sinó una necessitat interior d'explicar als altres la força de l'amor de Déu en Jesucrist.

I aquesta missió és responsabilitat de tots els membres de l'Església. El seu testimoni de vida i la seva paraula són les eines que té per complir-la. En totes les èpoques de la història, però, hi ha hagut i hi ha cristians que s'entreguen completament a aquesta tasca: els missioners.

Els cristians que s'integren en l'Església viuen pel món, enmig de la societat. Procuren tenir una mirada amorosa sobre la realitat, descobrint les coses bones que té, criticant les injustícies i, sobretot, treballant amb tots els qui lluiten per millorar el nostre món. Aquesta sensibilitat es troba en la història del cristianisme des dels inicis. Si el cristià vol construir un món millor, és perquè sap com ha de ser aquest món:

- Un món on es protegeixi la vida des dels seus inicis.
- Un món on els drets humans s'apliquin a totes les societats sense restriccions. Són expressió de la dignitat humana, que neix del fet que tota persona és imatge i semblança de Déu.
- Un món on desapareguin les enormes diferències econòmiques, que creen situacions de desigualtat, injustícia, marginació i exclusió.
- Un món on s'abandoni definitivament la violència i la pau s'estableixi com a forma de convivència, reconeixent el valor de cada persona i de cada poble.

Activitats

Cerca a Internet qui és i que fa la ONG cristiana MANS UNIDES i explica que fan per millorar el món.

UNITAT DIDÀCTICA 9. CELEBRAR LA VIDA

1. Necessitem celebrar.

La festa i la celebració és una realitat present en la vida de totes les persones i pobles. És commemorar esdeveniments i personatges del passat que representen quelcom molt valuós per a la comunitat. Aquests esdeveniments del passat no només se celebren per recordar-los, sinó també amb la intenció de revivre'ls i oferir il·lusió a la vida dels assistents.

En general, totes les celebracions tenen aquests elements:

- Un esdeveniment del passat que origina la festa i que es pretén mantenir en la memòria perquè és important per al grup que el celebra.
- La realització d'una sèrie de rituals relacionats amb l'esdeveniment que se celebra. Aquests rituals varien poc al llarg del temps i consten d'actes, personatges, objectes, símbols i signes, vestits, menjar i beguda, etc., que pretenen reproduir l'esdeveniment que se celebra.
- L'objectiu de despertar en les persones participants determinades vivències i sentiments relacionats amb aquell esdeveniment del passat.

La Pasqua jueva és la festa més important de la religió jueva. Té l'origen en l'alliberament del poble jueu de l'esclavitud d'Egipte. Aquesta celebració pretén que tots els jueus puguin tornar a recordar i experimentar que Déu és un salvador que protegeix el seu poble i l'allibera de l'opressió. La paraula pasqua significa pas i evoca com el poble jueu va travessar el mar Roig amb l'ajuda de Déu. El ritual central consisteix a menjar en família l'anyell i els pans àzims sense llevat. La Pasqua se celebra al voltant de la primera lluna de la primavera.

Jesús era jueu i també celebrava la Pasqua. Va ser durant una celebració de la Pasqua quan es varen desencadenar els esdeveniments que els va portar a la mort.

Activitats

- a) Cerca una festa que es celebri al teu poble i comprova si segueix l'esquema que hem vist més amunt.
- b) Quina és la relació entre el passat i el present d'aquestes festes?
- c) Quins sentiments o sensacions creus que provoquen aquestes celebracions en aquells que hi participen?

2. La celebració cristiana més important: l'eucaristia.

Jesús va viure intensament l'última setmana de la seva vida. La va iniciar amb l'arribada a Jerusalem, el diumenge abans de Pasqua. Va ser una entrada triomfal perquè molts dels seus seguidors varen sortir a rebre'l, aclamant-lo com un autèntic enviat de Déu.

El dijous anterior a la Pasqua, va voler celebrar el sopar pasqual amb els seus deixebles més propers. En aquest sopar pasqual amb els seus deixebles més propers. En aquest

sopar, Jesús va tornar a obrir el cor als seus amics perquè ja intuïa el final que l'esperava els dies següents. Els va confiar les seves ensenyances, aquesta vegada amb paraules d'ànim i consol, tal com va recollir Joan a l'evangeli. En un moment concret, va fer l'acte de rentar els peus als deixebles per mostrar-los que l'entrega i el servei havien estat la raó de la seva vida. Jesús havia estimat tant els deixebles que els estimava fins a l'extrem.

Segons els evangelis, durant el sopar, Jesús va dir que el pa partit i repartit simbolitzava la seva carn i que el vi compartit era la seva sang. Després, els va demanar que quan ell ja no hi fos, es reunissin per repetir aquests gestos en memòria seva. Aquest és l'origen de l'eucaristia, la celebració més important dels cristians. Quan els cristians celebren l'eucaristia, reviu en el seu interior tot el que varen viure els primers deixebles aquella nit: la proximitat de Jesús i la seva entrega total.

Els deixebles varen comprendre immediatament la importància del gest que va fer Jesús. Moriria l'endemà, i aquesta mort simbolitzaria l'entrega absoluta, la màxima expressió del seu amor tan gran, però, no podia limitar-se a aquell instant de la història. Per això, cada vegada que els cristians es reuneixen i comparteixen el pa i el vi estan rebent de nou aquesta entrega de Jesús.

Així, el sagrament de l'eucaristia és:

- El sacrifici i l'entrega de Jesús a tots els qui la celebren.
- Aliment per als qui la reben.
- El banquet en que tots es reuneixen com a germans, com el banquet que Déu desitja que tota la humanitat celebri. L'eucaristia crea comunitat i és senyal d'amor i unitat. Tots els que hi participen formen en aquell moment un sol cos.
- La invitació permanent a l'entrega i al sacrifici, a l'amor i a la caritat.
- L'acció de gràcies a Déu. La paraula eucaristia procedeix del grec i significa acció de gràcies.

Activitats

Hi ha persones que admiren tan profundament alguns personatges del passat que s'hi identifiquen. Per poder-los recordar en les dates assenyalades, celebren diferents actes.

Quin creus que és l'objectiu d'aquests actes commemoratius?

Què senten els seguidors?

Quin tipus de relació hi ha entre ells?